

[Larsen-Ledet]

I bemærkningerne til loven er anført en række støttesatser. Der er her tale om eksempler og om et forhandlingsoplæg.

Det Radikale Venstre håber, at dette forslag vil starte en mere konkret debat om, hvorledes udviklingen af økologisk landbrug fremmes.

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Dohrmann (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om privatfinansieret fast Storbæltforbindelse.

(Lovforslag nr. L 78).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Svend Jakobsen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne, der består af præsidiets medlemmer, skal jeg herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v.

(Lovforslag nr. L 80).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Margrete Auken (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en ny skovlov.

(Beslutningsforslag nr. B 39).

Der er i det store og hele tale om en genfremsættelse af et i folketingsåret 1985-86 fremsat forslag (se Folketingstidende 1985-86, forhandlingerne sp. 7047 og sp. 9281 samt tillæg A sp. 4731), hvor der var for kort tid og forslaget var udsat for mange misforståelser.

Derfor er det nu præciseret i forslaget, at forslagsstillerne ønsker at sidestille de miljømæssige sider med de produktions- og beskæftigelsesmæssige.

Forslaget skal således ses som et supplement til arbejdet i det skovpolitiske udvalg, hvis kommissorium savner de miljømæssige aspekter.

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager det.

Jytte Andersen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om vikardækning ved barselorlov.

(Beslutningsforslag nr. B 40).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager dette.

Hanne Andersen (S):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg hermed genfremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af vilkårene for stærkt plejekrævende personer i eget hjem.

(Beslutningsforslag nr. B 41).

Jeg henviser i øvrigt til forslaget tekst og de ledsagende bemærkninger.

Skriftlig redegørelse:

Eksporpolitisk redegørelse af 11/11 86.

(Redegørelse nr. R 5).

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

1. Udfordringen

En større dansk eksport er forudsætningen for, at Danmark kan bevare og befæste sin stilling som et af verdens rigeste og tryggeste lande.

Danmark eksporterer allerede ca. en tredjedel af sin samlede produktion og er dermed et af de lande, som eksporterer forholdsvist mest og derfor også har den mest åbne økonomi.

Men Danmark er også et af de lande, som har den største udlandsgæld – både absolut og som andel af nationalproduktet.

Derfor er det alvorligste problem i dansk økonomi i dag underskuddet på betalingsbalancens løbende poster. Det er et underskud, som især skyldes renterne på den udlandsgæld, der har hobet sig op gennem de sidste 25 år – hvilket kan illustreres ved, at ud af det samlede underskud på betalingsbalancen

[Udenrigsministeren]

i 1985 på 28 mia. kr. udgjorde renterne de 26 milliarder.

Det er derfor nødvendigt at øge eksporten yderligere for først at fjerne de årlige løbende underskud over for udlandet og derefter at nedbringe den udlandsgæld, som påfører Danmark den store rentebyrde. Og det er en hastende opgave, da rentebyrden vokser i takt med gælden – og fordi årlige underskud i den aktuelle størrelsesorden indebærer en alvorlig trussel mod de positive resultater, som er skabt gennem de sidste fire års økonomiske genopretningspolitik.

Løsningen af betalingsbalanceproblemet forudsætter en kraftig udvidelse af de producerende og udlandskonkurrerende erhverv.

Hele det danske samfund er derfor stillet over for en betydelig udfordring.

Den nødvendige vækst i eksportindtægterne vil kræve omfattende omstillinger på mange områder.

Regeringen vil føre en aktiv eksportpolitik. Den vil indgå som et centralt element ikke alene i den generelle økonomiske politik, men også i erhvervspolitikken samt forsknings-, udviklings- og uddannelsespolitikken.

Det er den enkelte virksomheds beslutninger og indsats, som skaber eksporten. Det offentlige rolle i denne forbindelse er alene at skabe de bedst mulige betingelser for den enkelte virksomheds planlægning og eksportindsats – i et tillidsfuldt samarbejde med virksomhederne og deres organisationer.

Med denne eksportpolitiske redegørelse ønsker regeringen at give en samlet beskrivelse af den offentlige indsats, som allerede udføres eller planlægges på en lang række forskellige felter – en indsats, der har et fælles mål: øget eksport!

2. Regeringens indsats for eksporten

En række ministre har taget eller forbereder initiativer, som vidner om regeringens høje prioritering af den fremtidige eksportindsats.

Flere redegørelser er – og vil blive – forelagt i Folketinget: den industripolitiske redegørelse og det erhvervspolitiske program for byerhvervene, den ny landbrugspolitiske strategi, den fiskeripolitiske redegørelse, den bygge- og boligpolitiske redegørelse, hand-

lingsplanen for statslige eksportfremmeinitiativer på energiområdet m.v.

Undervisningsministeren vil forbedre uddannelserne af eksportsælgere og andre medarbejdere inden for eksporterhvervene, og en række ministerier vil styrke systemeksporten.

I udenrigsministeriet planlægges, koordineres og gennemføres en lang række eksportfremstød på eksportmarkederne i samarbejde med erhvervslivets organisationer.

Med denne redegørelse lægges op til en styrkelse af den koordinerende indsats over for de mange forskellige initiativer til direkte og indirekte styrkelse af eksporten.

3. Udviklingen i dansk eksport

Betalingsbalanceunderskuddets størrelse har stillet forventninger til eksporten, som denne har haft vanskeligt ved at opfylde.

Diskussionen om dette spørgsmål har ført til en øget opmærksomhed om eksportens sammensætning på varer og valget af markeder. I rapporten »Dansk Eksport – Vilkår, Struktur, Mål og Midler«, som i tilknytning til denne redegørelse er tilsendt Folketinget, er givet et signalement af eksporten og de fremtidige muligheder.

Der er ingen tvivl om, at hvis dansk eksport skal være i stand til at løse det problem, som en stadig stigende udlandsgæld udgør, vil det være nødvendigt med en udvikling i dansk eksports valg af varer og markeder.

Det er imidlertid vigtigt at slå fast, at selv om det er ønskeligt, at dansk eksport er opmærksom på mulighederne på fjerne markeder, må de store eksportindtægter i den periode, hvor betalingsbalanceproblemet skal løses, fortsat hentes i OECD-området.

Ligeledes er det vigtigt at huske, at selv om det eksportpotentiel, der ligger i nystartede og i små og mellemstore virksomheder, skal udnyttes mest muligt, må hovedopgaven fortsat – især på kort og mellemlang sigt – løses af de eksportvirksomheder, vi kender i dag.

Tilsvarende gælder, at selv om en vis ændring af dansk eksports varesortiment i retning af større teknologisk tyngde i produkterne – og ikke kun i produktionsprocessen – er ønskelig, må de nærmest kommende års stigende eksportindtægter i hovedsagen hentes fra de varer, vi kender i dag – eller i en direkte videreudvikling af disse.

[Udenrigsministeren]

Der forudses således en gradvis ændring af dansk eksports struktur. Men en sådan ændring opnås ikke gennem øget offentlig styring. Den opnås alene gennem et tillidsfuldt samarbejde mellem på den ene side erhvervene, der udfører den faktiske eksport, og på den anden side regeringen og den offentlige sektor.

Tilliden til fremtiden skal befæstes. Erhvervslivet skal kunne disponere i tillid til, at rammerne for dets virke ikke ustandselig ændres.

Det gælder den almindelige økonomiske politik, der skal give erhvervslivet gunstige økonomiske arbejdsvilkår. Og det gælder en række incitamenter, som regeringen vil tilbyde erhvervslivet med det formål at gøre det tillokkende at foretage omstillinger til morgendagens krav.

Produktion og beskæftigelse i eksporterhvervene har vist stigning, men den pristilbageholdenhed, som konkurrencen på eksportmarkederne har påtvunget Danmark, har medført, at værdien af den samlede eksport ikke har kunnet vokse tilsvarende. Eksportens bidrag til at rette op på betalingsbalancen har derfor ikke været så stort som ønsket.

I perioden 1970–85 steg eksporten i gennemsnit med 5 pct. pr. år målt i faste priser.

I 1970 aftog de vestlige industrilande (OECD-kredsen) omkring 80 pct. af dansk eksport. Det gør de stadig. Inden for denne gruppe tager det sydlige EF, USA og Japan en stigende andel, medens Storbritanniens og de nordiske landes traditionelt store andel har været faldende.

Konjunkturudsigterne for de europæiske lande er uensartede. Den økonomiske politik har et forsigtigt og restriktivt præg. Udsigterne for 1987 viser dog tegn på en øget vækst i forhold til 1986. Med Danmarks store afhængighed af de europæiske markeder er der derfor udsigt til, at udviklingen i afsætningsforholdene for det danske eksporterhverv i 1987 vil forme sig noget gunstigere end i 1986.

Uanset den moderate økonomiske vækst forventes både importen og det indenlandske forbrug i dansk eksports hovedaftagerlande at stige i 1987. De danske ambassader på de vigtigste eksportmarkeder har anslået, at im-

porten i 1987 i de større EF-lande vil stige mellem 5 og 9 pct., i USA med knap 4 pct., i Japan med mellem 3 og 4 pct. og i de nordiske lande med omkring 3 pct. Disse udsigter indebærer en stærk tilskyndelse til, at dansk eksport i 1987 søger ikke alene at fastholde, men også at øge sit fodfæste på de traditionelle hovedmarkeder, som i dag aftager mere end 75 pct. af vor samlede eksport.

Den stærkeste vækst i industrilandenenes samhandel har fundet sted for nogle få varegrupper. De er alle industrivarer, men det er samtidig ofte områder, hvor dansk eksport står svagt.

Det ændrer dog ikke ved, at i den nærmeste fremtid – som i dag – vil det største bidrag til eksportindtjeningen komme fra industrien.

Vurderinger fra de danske ambassader i udlandet peger på, at ekspansionsmulighederne især vil gøre sig gældende inden for generelle varekategorier som højteknologi, bioteknologi, alternativ energi og miljø. Tjenesteydelser må fortsat forventes at møde en dynamisk efterspørgsel. Også en række forbrugsvarer og fødevarer med høj forædlingsgrad forventes at møde en stigende efterspørgsel.

Regeringen vil derfor gennem en øget indsats på en række områder yde sit bidrag til at styrke virksomhedernes evne til at udnytte disse muligheder:

Regeringen vil støtte den langsigtede teknologiudvikling i virksomhederne. Det vil ske gennem samarbejdsprojekter mellem virksomheder og forskningsinstitutter for at fremme innovation og gennem eksportudviklingsprogrammer på særlige markeder.

Regeringen vil støtte en indsats på det materialeteknologiske område for at sikre virksomhedernes kendskab til nye produkter. Regeringen vil styrke dansk deltagelse i internationale udviklingsprogrammer. Formålet er øget eksportindtjening ikke kun på kort sigt, men også på længere sigt gennem anvendelse af den ny viden, som virksomhederne får adgang til gennem deltagelse i samarbejdet.

Regeringen vil støtte bestræbelserne for at styrke dansk design som led i det teknologiske servicesystem.

[Udenrigsministeren]

Den danske landbrugseksport udgør kun en lille del af verdens samlede fødevarerforsyning. Selv en lille forøgelse af markedsandelene vil derfor give mulighed for øgede eksportindtægter.

Verdensmarkedet for landbrugsvarer er præget af manglende balance mellem produktion og efterspørgsel. Priserne er nedadgående, og risikoen for spændinger mellem de store handelsblokke er fortsat til stede. I EFs landbrugspolitik er der tendens til mere markedsorienterede priser på grund af overskuds- og budgetproblemerne.

Evnen til at udvikle nye produkter og en større forædling af eksportvarerne vil få afgørende betydning for dansk landbrugseksports fremtid. Målet skal være, at afsætningsmulighederne over for et købedygtigt publikum bliver større. Derved opnår man samtidig, at afhængigheden af den fælles landbrugspolitiks garanterede prissystem bliver mindre.

Regeringen vil støtte landbrugets bestræbelser for at få fodfæste på nye markeder og udvikle nye produkter. Regeringen vil medvirke til at øge indsatsen på det agroindustrielle område.

Danmarks eksport af tjenesteydelser har traditionelt stået stærkt på eksportmarkederne. I de senere år har tjenesteeksporten fået en stigende betydning for valutaandtjeningen. Der er ingen tvivl om, at konkurrencedygtigheden for danske tjenesteydelser vil få stadig større betydning for vor evne til at forbedre betalingsbalancen.

Regeringen vil arbejde for, at de handelshindringer, som danske tjenesteydelser inden for nyere brancher møder på eksportmarkederne, bliver fjernet. Det gælder især bank- og forsikringsvirksomhed, rådgivende ingeniørvirksomhed og software. På skibsfart vil regeringen aktivt fortsætte sin modstand mod flagdiskrimination og anden protektionisme.

4. International økonomi, markeds- og handelspolitik

Regeringen vil gennem Danmarks deltagelse i det internationale økonomiske samarbejde medvirke til at fremme en høj økonomisk vækst og et stabilt prisniveau.

Regeringen har 3 hovedmål for samarbejdet:

- for det første, at industrilandenenes samlede efterspørgsel opretholdes og styrkes, således at USAs rolle som motor i verdensøkonomien suppleres af en mere vækstorienteret politik i de lande, der har forudsætninger herfor,
- for det andet, at koordineringen af den internationale økonomiske politik øges gennem et snævrere samarbejde mellem de toneangivende lande,
- for det tredje, at de internationale gældsproblemer gradvis afhjælpes.

Den brede internationale anerkendelse af regeringens genopretningspolitik har skabt bedre mulighed for at vinde gehør for danske synspunkter.

Reguleringen anser mere stabile og realistiske valutakurser samt et lavt internationalt renteniveau for ønskværdige mål. De større lande må gennem et intensiveret samarbejde søge at holde nøglevalutaernes kursudsving inden for visse grænser. Det gælder især forholdet mellem dollar, yen og de europæiske valutaer. Regeringen ønsker det europæiske valutasamarbejde (EMS) udbygget gennem løbende reformer, og at flere lande vil tilslutte sig, når deres økonomiske politik tillader det. Det vil bidrage til at styrke Europa som et hjemmemarked også for danske varer.

Regeringens fastkurspolitik er en hovedhjørnesten i regeringens økonomiske politik. Denne politik er afgørende for virksomhedernes muligheder for at udbygge deres eksport.

En nødvendig forudsætning for vækst i den danske eksport er et åbent og liberalt internationalt handelssystem.

Den GATT-forhandlingsrunde, som netop er blevet åbnet i Punta del Este i Uruguay, står over for 3 vigtige opgaver:

A. Almindeligt anerkendte regler for den fremtidige handel med tjenesteydelser er nødvendige for at undgå nye barrierer i den internationale handel.

Regeringen vil aktivt arbejde for, at der opstilles regler, som kan sikre en liberalisering af handel med tjenesteydelser til gavn

[Udenrigsministeren]

for dansk erhvervsliv, som i stigende grad skal gøre sig gældende på dette marked.

B. Handelen med landbrugsvarer er præget af betydelige spændinger, både mellem de store handelsblokke USA og EF og i forhold til udviklingslandene.

Regeringen vil aktivt arbejde for, at der opstilles brugbare spilleregler for handelen med landbrugsvarer for at modvirke bekostelige konflikter om markedsandele og yderligere ophobning af overskudslagre.

C. Industrielandene og udviklingslandene har fælles interesse i at udvikle handelssamkvemmet.

Regeringen vil aktivt arbejde for, at udviklingslandene gradvis integreres i det internationale handelssystem, således at deres betalingsbalancevanskeligheder kan afhjælpes og de kan bidrage til en dynamisk udvikling i verdenshandelen som helhed.

Regeringen vil fortsat arbejde for, at EFs ydre handelspolitik modvirker protektionistiske tendenser i EFs forhold til omverdenen, og at EF bestræber sig for at holde tredjelandsmarkederne åbne, særligt det amerikanske og det japanske marked.

Hovedformålet i en række af samarbejdsområderne inden for EF er at fremme medlemslandenes eksportmuligheder.

Regeringen vil udnytte den modernisering af EF-samarbejdet, som EF-pakken åbner mulighed for på flere centrale områder, til at fremme dansk eksport.

EF-pakkens mest centrale kapitel er planen om at skabe det indre marked inden udgangen af 1992.

Regeringen vil aktivt medvirke til, at de mange tekniske handelshindringer i EF-samarbejdet – forskellige normer eller standarder, godkendelsesprocedurer eller særlige mærkningsregler – afvikles snarest. EF skal danne det store fælles hjemmemarked, som var en af grundpillerne i Romtraktaten.

Erhvervs- og interesseorganisationerne må inddrages aktivt i det indre markeds gennemførelse.

Regeringen vil etablere et varslingssystem, som sætter erhvervsorganisationerne og andre interesseorganisationer i stand til at give deres synspunkter til kende, så snart der foreligger nye forslag til det indre markeds gennemførelse. Ordningen skal sikre, at rege-

ringen hurtigst muligt informeres om, hvorledes organisationerne ønsker et forslag udformet, for at tage hensyn både til eksportinteresser og til vore interesser på miljø- og arbejdsmiljøområdet.

Regeringen vil tage skridt til at opstille et informationssystem, som gør det muligt for erhvervslivet hurtigt at få lettilgængelige oplysninger om de mange nye regler, der gradvis indføres som led i skabelsen af det indre marked frem til udgangen af 1992.

Dansk erhvervsliv er præget af mange små og mellemstore virksomheder.

Regeringen vil arbejde for, at det handlingsprogram for små og mellemstore virksomheder, som netop er blevet vedtaget i EF, kan stimulere disse virksomheders vilkår og afsætningsmuligheder.

Offentlige indkøb er ikke tilstrækkeligt liberaliseret inden for EF, og for mange sektorer er fortsat undtaget fra kravet om fri konkurrence.

Regeringen vil arbejde for en liberalisering af reglerne for offentlige indkøb for at forbedre de danske eksporterhvervs afsætningsmuligheder.

Statsstøtten er vokset i mange EF-lande i de senere år. Det medfører konkurrenceforvridning mellem industrierne i medlemslandene og et væsentligt dræn i de offentlige kasser. Tilstrækkelige ressourcer til fremtidens jobskabende industriegrene beslaglægges af de betydelige statsstøtteordninger.

Regeringen vil arbejde for en øget disciplin på statsstøtteområdet. Dansk eksporterhvervs evne til at konkurrere på det europæiske marked vil blive forøget igennem en strammere disciplin.

EFs forsknings- og udviklingsindsats vil få stigende betydning i bestræbelserne for ikke at sakke agterud i forhold til USA og Japan. EF-pakken rummer mulighed for, at FoU-samarbejdet kan vokse markant.

Regeringen vil medvirke til en øget FoU-indsats i EF. Hovedvægten må lægges på de industrielt orienterede felter som informationsteknologi, bioteknologi, materialeteknologi og nye vækstprodukter.

Danske virksomheder og forskningsinstitutioner har haft stor fordel af EFs FoU-aktiviteter.

Regeringen vil arbejde for, at danske virksomheder får nytte af et øget samarbejde med andre medlemslandes virksomheder, at

[Udenrigsministeren]

de fortsat kan indhente store kontrakter, og at stadig flere danske virksomheder kan deltage i stadig flere af EFs FoU-programmer.

Med EF-pakken er der åbnet mulighed for, at tredjelande i højere grad kan deltage i EFs FoU-indsats.

Regeringen vil medvirke til, at andre lande end EF-landene inddrages mest muligt i programmerne. Det er også filosofien i Eureka-samarbejdet, hvor hovedvægten efter regeringens opfattelse må lægges på højteknologiske projekter tæt ved anvendelsesfasen.

Samarbejdet mellem EF og EFTA-landene intensiveres i disse år.

Regeringen vil arbejde for, at EFTA-landene knyttes så tæt som muligt til EF. Kun ved i størst muligt omfang at koble EFTA-landene til EFs bestræbelser for at skabe det indre marked kan der opnås overensstemmelse mellem standarder og normer i EF og EFTA og en afstemning af de spilleregler, der afstikkes for virksomhedernes vilkår i de to landegrupper.

Aftaler og kontakter mellem EF og Østlandene vil blive udbygget i fremtiden.

Regeringen vil bidrage til, at dette samarbejde åbner mulighed for en øget dansk eksport til Østlandene.

Udviklingslandenes deltagelse i det internationale handelssamkvem er utilstrækkeligt.

Regeringen vil arbejde for at liberalisere udviklingslandenes adgang til de industrialiserede landes markeder.

Industrilandene som helhed bør øge deres bistandsoverførsler til udviklingslandene. Den danske udviklingsbistand når i 1986 op på godt 5 mia. kr. og stiger yderligere de kommende år.

Den danske udviklingsbistand er og skal fortsat være fattigdomsorienteret. I konsekvens heraf er hovedmodtagerlandene for dansk bistand valgt blandt de fattigste udviklingslande.

Visse udviklingslande har trods forholdsvis høje BNP-indkomster stadig store »fattigdomslommer«. De er i dag afskåret fra at modtage dansk finansiel bistand, selv om de har behov for bistanden.

Der er behov for at smidiggøre den danske statslånsordning. Regeringen vil derfor – i overensstemmelse med de bistandspolitiske principper – overveje at tilbyde de lidt bedre stillede udviklingslande danske statslån og/eller blandede kreditter, eventuelt på særlige

vilkår. Formålet skal være at bidrage til en afhjælpning af disse landes uløste fattigdomsproblemer. Danske eksportmuligheder på disse markeder vil herigennem samtidig blive styrket.

Regeringen vil videre arbejde for, at danske statslån i stigende omfang kan indgå i blandede kreditter.

Regeringen påskønner, at erhvervslivet i stigende grad spiller en vigtig rolle i den danske udviklingsbistand. Som led i Danidas nye struktur blev der den 1. november 1986 oprettet et erhvervsrettet kontor i Danida. Oprettelsen af dette kontor er udtryk for ønsket om at skabe bedre service for virksomheder og sikre en endnu bedre udnyttelse af både erhvervslivets og Danidas ressourcer i bistandssamarbejdet.

5. Udenrigsministeriets indsats for eksporten

Eksportfremmearbejdet er i dag udetjenestens største enkeltaktivitet. Mere end halvdelen af det samlede tidsforbrug på ambassaderne og generalkonsulaterne anvendes til direkte eksportfremme på de enkelte markeder.

Det betydelige netværk, som udgøres af ambassader, generalkonsulater og konsulater i udlandet, er sammen med udenrigsministeriet i stand til at udføre det omfattende arbejde, som er en afgørende forudsætning for en effektiv eksportfremmeindsats.

Udenrigsministeren vil

- øge eksportørernes kendskab til udenrigstjenestens eksportfremmeservice, både gennem samarbejdet med de enkelte virksomheder og gennem forbindelserne med hovedorganisationerne, brancheorganisationerne, eksportklubberne og erhvervscheferne i de enkelte byer,
- styrke den konkrete bistand til eksportvirksomhederne i Danmark og i udlandet,
- styrke analysen af eksportmarkederne såvel økonomisk som afsætningsmæssigt,
- styrke ambassadernes og generalkonsulaternes muligheder for løbende at udarbejde prognoser, som kan stilles til rådighed for erhvervslivet, og som lægger hovedvægten på at identificere vækstområderne både geografisk og produktmæssigt,
- løbende og i samarbejde med erhvervslivets organisationer tilpasse udenrigsministeriets aktivitetsplan, således at eksport-

[Udenrigsministeren]

fremmede aktiviteter i størst mulig udstrækning tilpasses eksporterhvervenes formåen og behovet for, at den øgede indsats koncentrerer både geografisk og produktmæssigt på de områder, hvor der er identificeret en vækst.

Udenrigsministeren vil i den eksportpolitiske redegørelse, som forelægges Folketinget næste år, give udenrigstjenestens bud på, hvor der skulle være særlige fordele for virksomhederne at høste i eksportindsatsen.

En nærmere redegørelse for regeringens samlede eksportpolitik er foretaget i rapporten »Dansk Eksport – Vilkår, Struktur, Mål og Midler«, som i tilknytning til denne redegørelse er tilsendt Folketinget. (Ikke optrykt her).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for 2 folketingsmedlemmer:

Bente Nielsen (V) og
Ove Jensen (FP).

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Fru Bente Nielsen har søgt om orlov i henhold til forretningsordenens § 42, stk. 4, litra a, jf. stk. 5, og hr. Ove Jensen i henhold til forretningsordenens § 42, stk. 3, litra c.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles de pågældende orlov som ansøgt fra og med den 11. november 1986, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra udvalget til valgs prøvelse.

Forhandling

Annelise Gotfredsen (KF):

Folketinget har nu vedtaget at meddele orlov til 2 medlemmer og at indkalde stedfortræderne.

Som ordfører for udvalget til valgs prøvelse skal jeg tillade mig at gøre indstilling om, at stedfortræderne godkendes som midlertidige medlemmer af Folketinget.

Fru *Bente Nielsen* er valgt i Østre Storkreds, og i anledning af hendes orlov indkaldes 1. stedfortræder for Venstre i denne storkreds, kontorchef *Ole Pagels*.

Hr. *Ove Jensen* er valgt i Ringkøbing Amtskreds, og i anledning af hans orlov indkaldes 3. stedfortræder for Fremskridtspartiet i denne amtskreds, gårdejer *Hans Damgaard Nielsen*, idet såvel 1. stedfortræder, pelsdyravler Svend Blæsbjerg, som 2. stedfortræder, chefkonsulent Mogens Pedersen, ikke ønsker at indtræde som midlertidigt medlem under denne orlov.

Udvalget til valgs prøvelse har i et møde i dag behandlet disse sager, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende:

Indstilling

Som midlertidige medlemmer fra og med den 11. november 1986 godkendes

1. Kontorchef Ole Pagels.
2. Gårdejer Hans Damgaard Nielsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 119 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 16:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Skibsværftsafitalen).

Af ministeren for skatter og afgifter (Foighel).

(Fremsat 7/10 86. Første behandling 14/10 86. Betænkning 29/10 86. Anden behandling 6/11 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning